

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра маркетингу, менеджменту та підприємництва

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</u>
галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u>
спеціальність	<u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u>
освітня програма	<u>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u>
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
факультет	<u>економічний</u>

2020/2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна «26» червня 2020 року, протокол № 5

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Євтушенко В. А. – к.е.н., проф. кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва ХНУ імені В. Н. Каразіна
Заїка О.В. – ст. викладач кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва ХНУ імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва ХНУ імені В. Н. Каразіна

Протокол від «20» червня 2020 року № 15

Завідувач кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва ХНУ імені В. Н. Каразіна

_____
(підпис)

Вікторія ЄВТУШЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Гарант освітньо-професійної програми

Олексій ПЕТРЯЄВ

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна

Протокол від «23» червня 2020 року № 10

Голова науково-методичної комісії економічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна

_____
(підпис)

Вікторія ЄВТУШЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Операційний менеджмент» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» **першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

спеціалізації Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

1. Опис навчальної дисципліни

- 1.1. *Мета* викладання навчальної дисципліни: формування умінь розроблення операційної стратегії, створення та використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації
- 1.2. *Основні завдання* вивчення дисципліни: вивчення теорії операційного менеджменту, методології управління операціями, розроблення і планування операційних стратегій та їх реалізації підприємствами, організаціями й установами, опанування сучасних методів управління операційною діяльністю у сферах закупівлі, виробництва, збуту продукції і послуг.
- 1.3. Кількість кредитів – 4 кредити ЄКТС
- 1.4. Загальна кількість годин – 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
6-й	6-й
Лекції	
30 год.	4/6 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
год.	-
Самостійна робота	
60 год.	108 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані *результати* навчання

Компетентності:

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 7. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- сучасну термінологію бізнесу
- методи та інструменти операційного менеджменту
- особливості та тенденції сучасного операційного менеджменту
- поняття, цілі та завдання операційного менеджменту
- характеристику об'єктів та суб'єктів операційного менеджменту
- організацію операційного менеджменту

- логістичні засади збутової діяльності
- критерії операційних систем
- принципи вибору операційних систем
- методологічні основи і елементи теорії надійності операційних систем
- інструментарій прийняття рішень в операційному менеджменті
- особливості побудови операційних систем у різних галузях ринкової діяльності
- принципи і методи раціональної організації, планування і контролю функціонування операційних систем різних типів
- методи управління входом і виходом
- методи управління процесором операційної системи у нормальному і перехідному режимах
- особливості товарної та цінової політики підприємства
- кон'юнктуру ринку
- цілі та завдання товарної політики підприємства
- матеріально-технічне забезпечення підприємства
- ідентифікацію продукції, матеріалів, сировини
- стратегії операційного менеджменту
- функції операційного менеджменту на підприємстві
- сутність заробітної плати та доходів
- тарифно-договірне регулювання заробітної плати
- управління продуктивністю праці
- елементи організації праці
- систему нормування праці
- систему трудових показників
- систему управління персоналом організації

вміти:

- формувати товарний асортимент
- управляти якістю продукції підприємства
- управляти конкурентоспроможністю продукції
- оцінювати якість та конкурентоспроможність продукції
- здійснювати товарну інноваційну політику підприємства
- застосовувати методи ціноутворення
- організовувати збут товарів
- оцінювати структуру виробничого потенціалу підприємства
- нормувати виробничі запаси і запаси незавершеного виробництва
- організовувати процес транспортування, складування та внутрішньовиробничої доставки виробничих запасів і запасів незавершеного виробництва
- оцінювати ефективність формування запасів
- розробляти шляхи підвищення ефективності формування запасів
- здійснювати моніторинг у системі матеріально-технічного забезпечення підприємства
- управляти товарним рухом
- управляти збутом на підприємстві
- формувати збутову систему промислового підприємства
- здійснювати стратегічний, тактичний та оперативний менеджмент
- знаходити можливості зростання потенціалу підприємства на основі операційної стратегії
- розробляти плани та прогнози щодо організації трудових ресурсів
- аналізувати показники ефективності використання трудових ресурсів
- обґрунтовувати та розраховувати показники оплати та преміювання праці
- вимірювати та планувати показники продуктивності праці
- прогнозувати робочі місця
- нормувати робочий час та трудові витрати, режим відпочинку
- планувати та прогнозувати чисельність робітників
- обґрунтовувати показники ефективності управління персоналом
- виконувати техніко-економічні розрахунки, які пов'язані з аналізом і обґрунтуванням рішень стосовно створення операційної системи
- розробляти операційну стратегію

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи операційного менеджменту

Тема 1. Теоретичні основи операційного менеджменту

Сутність операційного менеджменту. Об'єкт, предмет, загальні поняття і завдання операційного менеджменту. Місце операційного менеджменту в організаційній структурі підприємства. Генезис операційного менеджменту. Історія розвитку операційного менеджменту. Концепції й основні функції операційного менеджменту

Тема 2. Менеджмент операційної системи

Поняття операційної системи. Структура операційної системи. Типологія операційних систем. Характерні риси операційних систем. Виробничі системи. Відмінності між процесами виробництва продукції і послуг. Операційний менеджмент виробничої діяльності. Операційний менеджмент у торгово-посередницькій діяльності. Операційний менеджмент у сфері послуг

Тема 3. Сутність і методологічні основи управління операційною системою

Операційна стратегія. Керування операціями. Алгоритми керування операціями. Характеристика понять «операційна функція» й «операційна стратегія». Сучасні підходи до побудови операційних систем.

Життєвий цикл операційної системи. Характеристика режиму функціонування операційної системи.

Стратегія і тактика в управлінні операційною системою. Інновації і розвиток операційної системи

Розділ 2. Управління матеріальними ресурсами і операційною інфраструктурою підприємства

Тема 4. Управління матеріальними ресурсами і виробничими запасами

Системний підхід в управлінні матеріальними ресурсами і виробничими запасами. Принципи формування і функціонування системи управління матеріальними ресурсами. Управління процесом матеріалоспоживання. Місце і види виробничих запасів в системі підприємства. Управління виробничими запасами

Тема 5. Управління операційною інфраструктурою підприємства

Склад і задачі операційної інфраструктури. Ремонтне господарство. Інструментальне господарство. Енергетичне господарство. Транспортне господарство. Складське господарство

Розділ 3. Виробничий менеджмент

Тема 6. Управління виробничими потужностями на підприємствах

Потужність операційної системи. Стратегічне планування потужностей. Концепції планування потужностей.

Ефект масштабу виробництва. Крива зростання продуктивності. Ефект економії, обумовлений зростанням продуктивності і масштабу виробництва.

Гнучкість виробничих потужностей. Планування завантаження потужностей. Визначення потреби у виробничій потужності

Тема 7. Управління якістю продукції і послуг і розробка продукції

Загальне управління якістю і сертифікація. Основні поняття і показники якості. Вимоги до якості і витрати на забезпечення якості. Стратегічний менеджмент якості. Система управління якістю на підприємстві. Системи якості за українськими і міжнародними стандартами. Проектування продукції. Функціонально-вартісний аналіз. Вибір технологічного процесу. Технології у виробництві. Системи технічного забезпечення. Системи програмного забезпечення

Тема 8. Управління матеріально-технічним постачанням

Управління закупівлями. Управління ланцюгом поставок. Закупівлі "точно в строк". Глобальні джерела поставок.

Роль і значення служби постачання. Склад служби забезпечення підприємства. Планування матеріально-технічного постачання.

Система постачання виробництва. Виробничі системи "точно в строк" (JIT). Логіка "точно в строк" (JIT). Японський підхід до продуктивності в системі "точно в строк" (JIT). Вимоги до системи "точно в строк" (JIT). Основні шляхи економії матеріалів

Тема 9. Управління збутом на підприємстві

Характеристика об'єктів розподілу. Характеристика суб'єктів розподілу. Види розподілення, ознаки їхньої класифікації. Система прямого збуту. Інтенсивний збут. Вибірковий (селективний) збут. Ексклюзивний розподіл і франшиза. Процес організації руху товарів. Вибір місця збереження запасів і способу складування. Визначення системи переміщення вантажів. Уведення системи управління запасами. Установлення процедури обробки замовлень. Вибір способів транспортування продукції. Канали збуту. Поняття, сутність і класифікація каналів розподілу. Процес організації системи збуту.

Основні цілі розподілу і стратегія збуту. Залежність інтенсивності розподілу від характеристик продукції.

Маркетингові збутові системи: вертикальні, многоканальні, горизонтальні, традиційні 10

Розділ 4. Розміщення операційної системи й організація трудового процесу

Тема 10. Розміщення операційної системи

Розміщення виробничих і сервісних об'єктів. Критерії розміщення виробничих об'єктів. Методи розміщення промислових підприємств.

Розміщення устаткування і планування приміщень. Основні способи розміщення устаткування. Розміщення устаткування за технологічним принципом. Розміщення виробництва за предметним принципом. Розміщення устаткування за принципом групової технології. Розміщення устаткування за принципом обслуговування нерухомого об'єкту

Тема 11. Організація і нормування праці

Планування офісу. Планування трудового процесу і нормування праці. Рішення, що приймаються при плануванні трудового процесу. Поведінкові аспекти в плануванні трудового процесу. Фізіологічні аспекти в плануванні трудового процесу.

Організація праці. Поняття та основні напрямки організації праці. Організація та обслуговування робочих місць. Атестація робочих місць. Суспільна і економічна ефективність заходів щодо вдосконалення організації праці.

Вимірювання і нормування праці. Сутність і зміст процесу нормування праці

Тема 12. Оплата праці

Види доходів у суспільстві. Вартість робочої сили та її показники. Заробітна плата. Тарифна система оплати праці. Погодинна форма оплати праці та її системи. Відрядна форма оплати праці та її системи.

Система трудових показників. Планування продуктивності праці за факторами її зростання. Планування фонду заробітної плати.

Аналіз трудових показників. Звітність у сфері праці

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усьо го	у тому числі					Усьо го	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	ін д	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи операційного менеджменту													
Тема 1. Теоретичні основи операційного менеджменту	10	2	2	0	0	6	10	2	-	-	-	-	8

Тема 2. Менеджмент операційної системи	10	2	2	0	0	6	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Сутність і методологічні основи управління операційною системою	10	2	2	0	0	6	10	2	-	-	-	8
Разом за розділом 1	30	6	6	0	0	18	30	4	-	-	-	26
Розділ 2. Управління матеріальними ресурсами і операційною інфраструктурою підприємства												
Тема 4. Управління матеріальними ресурсами і виробничими запасами	20	4	4	0	0	12	20	2	-	-	-	18
Тема 5. Управління операційною інфраструктурою підприємства	10	2	2	0	0	6	10	-	-	-	-	10
Разом за розділом 2	30	6	6	0	0	18	30	2	-	-	-	28
Розділ 3. Виробничий менеджмент												
Тема 6. Управління виробничими потужностями на підприємствах	20	4	4	0	0	12	20	2	2	-	-	16
Тема 7. Управління якістю продукції і послуг і розробка продукції	10	2	2	0	0	6	10	2	-	-	-	8
Тема 8. Управління матеріально-технічним постачанням	20	4	4	0	0	12	20	-	-	-	-	20
Тема 9. Управління збутом на підприємстві	10	2	2	0	0	6	10	-	-	-	-	10
Разом за модулем 3	60	12	12	0	0	36	2	2	2	-	-	54
Модуль 4. Розміщення операційної системи й організація трудового процесу												
Тема 10. Розміщення операційної системи	10	2	2	0	0	6	10	2	-	-	-	8
Тема 11. Організація і нормування праці	10	2	2	0	0	6	10	-	-	-	-	10
Тема 12. Оплата праці	10	2	2	0	0	6	10	-	-	-	-	10
Разом за модулем 4	30	6	6	0	0	18	30	2	-	-	-	28
Усього годин	150	30	30	0	0	90	150	12	2	-	-	136

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи операційного менеджменту	2
2	Менеджмент операційної системи	2
3	Сутність і методологічні основи управління операційною системою	2
4	Управління матеріальними ресурсами і виробничими запасами	4
5	Управління операційною інфраструктурою підприємства	2
6	Управління виробничими потужностями на підприємствах	4
7	Управління якістю продукції і послуг і розробка продукції	2
8	Управління матеріально-технічним постачанням	4

9	Управління збутом на підприємстві	2
10	Розміщення операційної системи	2
11	Організація і нормування праці	2
12	Оплата праці	2
	Усього годин	30

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Менеджмент операційної системи	6
2	Операційна стратегія підприємства	2
3	Методологічні основи управління операційною системою підприємства	2
4	Історія розвитку операційного менеджменту	2
5	Операційна система підприємства	2
6	Життєвий цикл операційної системи підприємства	2
7	Стратегія і тактика в управлінні операційною системою підприємства	2
8	Управління матеріальними ресурсами і виробничими запасами	6
9	Управління операційною інфраструктурою підприємства	4
10	Управління якістю продукції і послуг	6
11	Управління закупівлями підприємства	2
12	Управління матеріально-технічним постачанням	4
13	Управління збутом на підприємстві	4
14	Управління виробничими потужностями на підприємствах	4
15	Виробничі системи "точно в строк" (JIT)	2
16	Розміщення операційної системи	4
17	Розміщення устаткування і планування приміщень	2
18	Планування трудового процесу і нормування праці на підприємстві	2
19	Організація праці на підприємстві	4
20	Сутність і зміст процесу нормування праці на підприємстві	2
21	Оплата праці на підприємстві	4
22	Проектування продукції на підприємстві	2
23	Ефект масштабу виробництва	2
24	Крива зростання продуктивності	2
25	Склад служби забезпечення підприємства	2
26	Потужність операційної системи	2
27	Життєвий цикл операційної системи	4
28	Операційний менеджмент виробничої діяльності	2
29	Операційний менеджмент у торгово-посередницькій діяльності	4
30	Операційний менеджмент у сфері послуг	2
	РАЗОМ	90

6. Індивідуальні завдання

Метою написання ІНДЗ є:

- глибоке вивчення теорії питання в сучасному його стані;
- ознайомлення із застосуванням теорії на практиці;
- вивчення, збір, систематизація та обробка інформації;
- виявлення самостійної точки зору студентів на поставлені запитання.

Процес виконання ІНДЗ містить низку послідовних етапів, основними з яких є:

1. Вибір теми ІНДЗ
2. Вивчення спеціальної літератури з обраної теми

3. Складання плану
4. Розкриття змісту теми ІНДЗ: викладання теорії питання, аналіз одержаних матеріалів, обґрунтування висновків та пропозицій
5. Оформлення ІНДЗ
6. Захист ІНДЗ

Якість написання ІНДЗ і результат його захисту оцінюється за чотирьохбальною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) та на підставі бальних оцінок складових написання ІНДЗ за максимальною шкалою:

Зміст ІНДЗ – 10 балів;

Оформлення – 5 балів;

Презентування (захист) ІНДЗ – 5 балів.

Тематика ІНДЗ

1. Сутність операційного менеджменту
2. Об'єкт, предмет, загальні поняття і завдання операційного менеджменту
3. Місце операційного менеджменту в організаційній структурі підприємства
4. Менеджмент операційної системи
5. Операційна стратегія
6. Сутність і методологічні основи управління операційною системою
7. Керування операціями
8. Виробничі системи
9. Відмінності між процесами виробництва продукції і послуг
10. Операції у сфері виробництва
11. Операції у торговельно-посередницькій сфері
12. Операції у сфері послуг
13. Алгоритми керування операціями
14. Характеристика понять «операційна функція» й «операційна стратегія»
15. Історія розвитку теорії операційного менеджменту
16. Генезис операційного менеджменту
17. Концепції й основні функції операційного менеджменту
18. Поняття операційної системи
19. Типологія операційних систем
20. Характерні риси операційних систем
21. Сучасні підходи до побудови операційних систем
22. Життєвий цикл операційної системи
23. Характеристика режиму функціонування операційної системи
24. Стратегія і тактика в управлінні операційною системою
25. Інновації і розвиток операційної системи
26. Управління матеріальними ресурсами і виробничими запасами
27. Принципи формування і функціонування системи управління матеріальними ресурсами
28. Управління процесом матеріалоспоживання
29. Управління процесом матеріалопостачання
30. Місце і види виробничих запасів в системі підприємства
31. Управління виробничими запасами
32. Управління операційною інфраструктурою підприємства
33. Склад і задачі операційної інфраструктури
34. Ремонтне господарство
35. Інструментальне господарство
36. Енергетичне господарство
37. Транспортне господарство
38. Складське господарство
39. Управління якістю продукції і послуг
40. Загальне управління якістю і сертифікація
41. Основні поняття і показники якості
42. Вимоги до якості і витрати на забезпечення якості
43. Стратегічний менеджмент якості
44. Система управління якістю на підприємстві
45. Системи якості за українськими і міжнародними стандартами

46. Управління закупівлями
47. Управління ланцюгом поставок
48. Закупівлі «точно в строк»
49. Глобальні джерела поставок
50. Управління матеріально-технічним постачанням
51. Роль і значення служби постачання
52. Структура служби забезпечення підприємства
53. Планування матеріально-технічного постачання
54. Система постачання виробництва
55. Основні шляхи економії матеріалів
56. Управління збутом на підприємстві
57. Потужність операційної системи
58. Стратегічне планування потужностей
59. Управління виробничими потужностями на підприємствах
60. Концепції планування потужностей
61. Ефект масштабу виробництва
62. Крива зростання продуктивності
63. Ефект економії, обумовлений зростанням продуктивності і масштабу виробництва
64. Гнучкість виробничих потужностей
65. Планування завантаження потужностей
66. Визначення потреби у виробничій потужності
67. Виробничі системи «точно в строк» (JIT)
68. Логіка операцій «точно в строк» (JIT)
69. Японський підхід до продуктивності в системі «точно в строк» (JIT)
70. Вимоги до системи «точно в строк» (JIT)
71. Розміщення операційної системи
72. Розміщення виробничих і сервісних об'єктів
73. Критерії розміщення виробничих об'єктів
74. Методи розміщення промислових підприємств
75. Розміщення устаткування і планування приміщень
76. Основні способи розміщення устаткування
77. Розміщення устаткування за технологічним принципом
78. Розміщення виробництва за предметним принципом
79. Розміщення устаткування за принципом групової технології
80. Розміщення устаткування за принципом обслуговування нерухомого об'єкту
81. Планування офісу
82. Планування трудового процесу і нормування праці
83. Рішення, що приймаються при плануванні трудового процесу
84. Поведінкові аспекти в плануванні трудового процесу
85. Фізіологічні аспекти в плануванні трудового процесу
86. Організація праці
87. Поняття та основні напрямки організації праці
88. Організація та обслуговування робочих місць
89. Атестація робочих місць
90. Суспільна і економічна ефективність заходів щодо вдосконалення організації праці
91. Вимірювання і нормування праці
92. Сутність і зміст процесу нормування праці
93. Оплата праці
94. Заробітна плата
95. Тарифна система оплати праці
96. Погодинна форма оплати праці та її системи
97. Відрядна форма оплати праці та її системи
98. Розробка продукції
99. Проектування продукції
100. Функціонально-вартісний аналіз
101. Вибір технологічного процесу
102. Технології у виробництві

103. Системи технічного забезпечення
104. Системи програмного забезпечення
105. Операційний менеджмент виробничої діяльності
106. Операційний менеджмент у торговельно-посередницькій діяльності
107. Операційний менеджмент у сфері послуг
108. Стандартизація в системі операційного менеджменту
109. Сертифікація продукції та послуг
110. ISO 9001:2015: лідерство
111. ISO 9001:2015: сумісність з іншими стандартами системи менеджменту
112. ISO 9001:2015: оцінка ризиків
113. ISO 9001:2015: процесний підхід
114. ISO 9001:2015: принципи управління якістю
115. ISO 9001:2015: планування змін
116. ISO 9001:2015: ресурси
117. ISO 9001:2015: планування
118. ISO 9001:2015: розробка політики в області якості
119. ISO 9001:2015: орієнтація на споживачів
120. ISO 9001:2015: область застосування системи менеджменту якості
121. ISO 9001:2015: система управління якістю та її процеси
122. ISO 9001:2015: планування діяльності та управління нею
123. ISO 9001:2015: вимоги до продукції і послуг
124. ISO 9001:2015: оцінка показників діяльності
125. ISO 9001:2015: поліпшення діяльності в галузі якості

7. Методи навчання

- вхідний контроль
- опитування
- лекції
- відеоконференції
- практичні заняття
- ситуаційні завдання
- розрахунково-аналітичні завдання
- інфографіки
- дискусії
- обговорення кейсів
- тестування
- індивідуальне науково-дослідне завдання
- підготовка презентацій
- групові та індивідуальні консультації
- текстові повідомлення
- самостійна робота студентів
- іспит

8. Методи контролю

Поточний контроль

Контролю підлягають навички, що отримує студент в процесі виконання практичних завдань і має за мету перевірку рівня знань студентів з певних лекційних питань навчальної програми та набуття навичок щодо розв'язання конкретних практичних ситуацій.

Самостійна робота студентів – виконання контрольної роботи (ІНДЗ).

Підсумковий контроль: здійснюється в формі іспиту як письмова робота за матеріалам всього курсу, яка включає:

- тестове завдання;

- теоретичні запитання;
- розрахунково-аналітичне завдання

Студент вважається **допущеним до іспиту** на підставі:

- для денної форми навчання – наявності всіх виконаних практичних завдань та чотирьох розділів,
- для заочної форми – зарахованих ІНДЗ.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота												Іспит	Сума	
Розділ 1			Розділ 2		Розділ 3				Розділ 4					ІНДЗ
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	2 шт.	40	
5			3		7				5			40		

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії оцінок

Форма контролю	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів
1		
Робота в аудиторії на лекціях, самостійна робота: 12 тем	10	5
2 бали – студент глибоко та міцно засвоїв програму дисципліни. Вичерпно, послідовно, грамотно, логічно викладає матеріал, в відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою.		
1-2 бали - студент твердо знає програмний матеріал, грамотно та по суті викладає його, не допускає значних помилок в відповідях на питання, впевнено виправляє окремі помилки після додаткових питань		
1 бал – студент має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання в викладенні програмного матеріалу		
Робота в аудиторії на практичних заняттях: всього 12 практичних	10	5
Оцінюється: режим виконання (за кожне завдання 1 бал) та повнота виконання завдання (за кожне завдання 2 бали)		
Виконання контрольних завдань за темами. Всього 2 завдання по 20 балів:	20 x 2 = 40	20
20 бали – завдання виконано повністю, зроблено практичні завдання з окремими значними помилками, студент впевнено виправляє окремі помилки після додаткових питань;		
1-5- бали – студент не уміє застосовувати знання на практиці, невпевнено, з великими ускладненнями вирішує окремі завдання після додаткових, навідних питань		
Усього за семестр	60	30
Екзаменаційна робота (письмова), всього	40	20

тестове завдання: 10 завдань - до 8 балів	8	5
теоретичні запитання: 3 питання по 8 балів 8 балів – виставляється студенту, який показав всебічні, систематизовані, глибокі знання навчально-програмного матеріалу, вміння вільно виконувати теоретичні завдання та грамотно, творчо інтерпретувати одержані результати, продемонстрував знання основної та додаткової літератури, має творчий нахил в розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу; 4-7 бали – виставляється студенту, який показав повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав теоретичні завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, показав систематичний характер знань, але припустив окремі несуттєві помилки, які не мають принципового характеру; 1-3 бали – виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, що є необхідним для подальшого навчання, в цілому справився з поставленим завданням, але при цьому окремими навичками володіє невпевнено, демонструє здатність упоратися з виконанням завдань, передбачених теоретичною частиною іспиту, але не в змозі зробити певні аналітичні висновки 1 бал - виставляється студенту, який не засвоїв необхідний теоретичний навчально-програмний матеріал, допустив принципові помилки у виконанні передбачених іспитом завдань та не виявив безсумнівної спроможності продовжувати навчання.	24	10
розрахунково-аналітичне завдання – до 8 балів	8	5
Сума	100	50

Екзаменаційний білет містить **5 питань**, кожне з яких оцінюється від **0 до 8 балів**.

За результатами іспиту студенти отримують оцінки:

“5” – “відмінно”,

“4” – “добре”,

“3” – “задовільно”,

“2” – “незадовільно”

60 % - результати модульних контролів, 40 % - результати іспиту

Іспит проводиться в письмовій формі; регламент – 2 академічних години.

Студент має право на апеляцію відповідно встановленого порядку

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом року (семестру)	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70– 89	добре
50– 69	задовільно
1 – 49	незадовільно

Види та форми контролю знань студентів

	Види поточного контролю знань студентів	Форма підсумкового контролю знань студентів
Розділ 1	Тестові, розрахунково-аналітичні та ситуаційні завдання	Іспит
Розділ 2	Тестові, розрахунково-аналітичні та ситуаційні завдання	
Підсумковий семестровий контроль	Теоретичні та тестові запитання, розрахунково-аналітичні та ситуаційні завдання	
ІНДЗ	Реферат, контрольна робота	

10. Рекомендована література

Основна

1. Гэлловэй Л. Операционный менеджмент: Принципы и практика: перевод с англ. Питер, 2002. 319 с.
2. Курочкин А. С. Операционный менеджмент: Учеб. пособие. Київ, 2000. 144 с.
3. Сумець О. М. Основи операційного менеджменту: Підручник / За ред. проф. О. Л. Яременка. Київ, 2005. 416 с.
4. Чейз Ричард Б., Эквилайн Николас Дж., Якобс Роберт Ф. Производственный и операционный менеджмент: Пер. с англ. Москва, 2004. 704 с.

Додаткова

1. Конституція України. Відомості ВРУ. 1996. № 30. С. 380 - 418.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 18-22.
3. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами. Київ, 1998. 140 с.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Харків, 1997. 230 с.
5. Про відпустки: Закон України. 1997. № 2. ст.4.
6. Про власність: Закон України від 07.02.1991. № 697- XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 20.
7. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991. № 1576- XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 49.
8. Про зайнятість населення: Закон України від 1.03.91р. № 803-12 (із змінами і доповненнями) (Витяг).
9. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991. № 1560 – XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 47.
10. Про колективні договори і угоди: Закон України Відомості ВРУ. 1993. №36. ст.. 362.
11. Про охорону праці: Закон України. Відомості ВРУ. 1992. № 46. ст. 668.
12. Про оплату праці: Закон України. Відомості ВРУ. 1995. №17. ст.121.
13. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5.11.91р. № 1788-12 (із змінами і доповненнями).
14. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України ЗУ. Київ, 1999. Т.15. с. 322-343.
15. Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991. № 1956. XII Відомості Верховної Ради України. 1992. № 10.
16. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 2: Баланс. Информационно-производственная фирма „Эпсилон”, Харьков, 1999. С. 10 – 16.
17. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 3: Отчет о финансовых результатах. Информационно-производственная фирма „Эпсилон”, Харьков, 1999. С. 17 – 22.

18. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 4: Отчет о движении денежных средств. Информационно-производственная фирма „Эпсилон”. Харьков, 1999. № 11. С. 22 – 28.
19. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 7: Основные средства. –: Информационно-производственная фирма „Эпсилон”, Харьков, 2000. № 11. С. 35 – 40.
20. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 16: Затраты. Информационно-производственная фирма „Эпсилон”. Харьков, 2000. С. 6 – 12.
21. Порядок составления декларации о прибыли предприятия. Приказ государственной налоговой администрации Украины от 8.07.1997 № 214. *Налоги и бухгалтерский учет*. 1997. № 35. С. 13-26.
22. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 року № 2210-Ш.
23. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року № 1023-ХІІ (в редакції від 10.01.2002).
24. Про підприємство: Закон України від 7 лютого 1991 року № 698-ХІІ (в редакції від 17.05.2001).
25. Про підприємства в Україні: Закон України від 27 березня 1991 року № 887-ХІІ (в редакції від 29.05.2001).
26. Про планування, облік і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості. Типове положення від 26.04.96 №473. Відомості Верховної Ради України. 1996. №50. С. 819-830.
27. Андерсон К. Менеджмент, ориентированный на потребителя. CRM – технологии как основа новых отношений с клиентом. Москва, 2003. 288 с.
28. Афанасьев Н.В. Управление развитием предприятия. Харків, 2003. 184 с.
29. Баринов В.А. Стратегический менеджмент: Учебник. Москва, 2005. 236 с.
30. Бідняк М.Н. Організація управління: Навч. посібник. Київ, 2003. 174 с.
31. Большаков А. С., Михайлов В. И. Современный менеджмент: Теория и практика. Питер, 2002. 411 с.
32. Боссида Л. Искусство результативного управления. Москва, 2004. 288с.
33. Василенко В.О. Ситуаційний менеджмент: Навч. посібник для вузів. Київ, 2003. 284 с.
34. Владимирова Л. П. Прогнозирование и планирование в условиях рынка. Москва, 2004. 399 с.
35. Волков В. П., Антонюк Д. А., Бікулов Д. Т., Антонюк К. І. Операційний менеджмент у виробництві і сфері послуг : Навч. посіб. Запоріжжя, 2012. 244 с.
36. Волкова О. И. Экономика предприятия: Учебник. Москва, 2000. 520 с.
37. Гапоненко А. Л., Панкрухин А. П. Стратегическое управление: Учебник. Москва, 2004. 472 с.
38. Геншин А. Технологии сбалансированного управления. Москва, 2005. 413с.
39. Горьовий В. П., Аксентюк М. М. Операційний менеджмент. Київ, 2011. 179 с.
40. Джей Р. Энциклопедия менеджмента: алгоритмы эффективной работы. Москва, 2005. 675 с.
41. Добротворский И. Л. Менеджмент: эффективные технологии. Москва, 2002. 464 с.
42. Євтушенко В.А. , Піскун О.І. , Посилкіна О.В. Сучасна економіка та бізнес: Навч. Посібник. Харків, 2000. 192 с.
43. Зайцев Л.Г., Соколова М.И. Стратегический менеджмент: Учебник. Москва, 2004. 416 с.
44. Зуб А.Т. Стратегический менеджмент: Теория и практика: Учеб. пособие. Москва, 2002. 415 с.
45. Иванов М. М., Комазов П. В. Операційний менеджмент: навч. посіб. Київ, 2012. 368 с.
46. Ильенкова С. Д., Горбоцов Г. Я., Бандурин А. В. Производственный менеджмент: Учебник для вузов. Москва, 2000. 583 с.
47. Капінос Г. І., Бабій І. В. Операційний менеджмент : навч. посіб. Київ, 2013. 352 с.
48. Кныш М.И., Пучков В.В., Тютиков Ю.П. Стратегическое управление корпорациями. Питер, 2002. 240 с.
49. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент: Пер. с: англ. Питер; Москва; Харьков, Минск, 2005. 800с.
50. Курганов В.М. Современный менеджмент Теория и практика управления. Москва, 2004. 182с.

51. Ламбен Ж.Ж. Менеджмент, ориентированный на рынок. Стратегический и операционный маркетинг: Учебник. Питер; Москва; Харьков, Минск, 2005. 800с.
52. Епифанова А. А., Козьменко С. Н. Менеджмент для магистров: Учеб. пособ. Сумы, 2003. 762 с.
53. Михайловська О.В. Операційний менеджмент. Навч. посіб. Київ, 2008. 550 с.
54. Микитенко Н.В. Операційний менеджмент. Практикум: навч. посіб. Київ, 2009. 197 с.
55. Міщенко А.П. Стратегічне управління: Навч. посібник для вузів. Київ, 2004. 336с.
56. Нямецук, Г. В., Щипанова О. В. Операційний менеджмент. Навчальний посібник. Днепр, 2012. 116с.
57. Пивоваров С. Э., Максимцев И. А., Рогова И. Н., Хутиева Е. С. Операционный менеджмент : Учебник для вузов. Стандарт третьего поколения. Питер, 2011. 544 с.
58. Сердюк О.Д. Теорія та практика менеджменту: Навч. посібник для вузів. Київ, 2004. 424 с.
59. Спицнандель В. Н. Теория и практика принятия оптимальных решений. Питер, 2002. 394 с.
60. Сумець О.М. Стратегія підприємства: теорія, ситуації, приклади: Навч. посібник для вузів. Київ, 2005. 313 с.
61. Трут О. О. Операційний менеджмент : підручник. Київ, 2013. 348 с.
62. Управління потенціалом підприємства: Навч. посібник для вузів. Київ, 2006. 362с.
63. Управління ресурсами підприємства: Навч. посібник для вузів. Київ, 2004. 285с.
64. Фатхутдинов Р. А. Система менеджмента. Москва, 2013. 358 с.
65. Фидельман Г.Н. Альтернативный менеджмент: путь к глобальной конкурентоспособности. Москва, 2005. 186 с.
66. Хруцкий В.Е. Современный маркетинг: Настольная книга по исследованию рынка: Учеб. пособие для вузов. Москва, 2002. 528 с.
67. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. Київ, 2004. 699 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Євтушенко В. А. НМКД «Операційний менеджмент» URL: <http://www.econom.kharkov.ua/upim/C70Iqase.pdf>
2. Євтушенко В. А. Операційний менеджмент: дистанційний курс / В.А. Євтушенко [Електронний ресурс] – <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3069>
3. Ратушняк О. Г. Операційний менеджмент: електронний навчальний посібник. Вінниця, 2016. 243 с. URL: <http://ogratushnyak.vk.vntu.edu.ua/file/94ff6e6d4dc5f57aa107ae25061424ca.pdf>
4. [ISO 9001:2015](http://www.iso.org) – Quality Management System [E-resource] – Access regime: www.iso.org
5. [ISO 9001:2018](http://www.iso.org) – Quality Management [E-resource] – Access regime: www.iso.org